

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Harju Maakohus Kentmanni kohtumaja
Kohtunik	Lukiina Vismann
Otsuse tegemise aeg ja koht	24. oktoober 2008. a Tallinn
Tsiviilasja number	2-07-45772
Tsiviilasi	S D ja D D (laste esindaja G K) hagiavaldus D D vastu elatise nõudes.
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja I: S D (ik xxx) Hageja II: D D (ik xxx) Hagejate seaduslik esindaja G K (ik xxx aadress xxx) Hagejate lepinguline esindaja advokaat Vello Luik (OÜ Valga Advokaadibüroo) Kostja: D D (ik xxx, xxx)

RESOLUTSIOON

Hagi rahuldada.

Välja mõista D D S D ja D D ülalpidamiseks igakuine elatis tagasiulatuvalt alates 01.11.2006.a. – 31.12.2006.a. 1500 krooni lapse kohta, 01.01.2007.a. – 31.12.2007.a. 1800 krooni lapse kohta ning alates 01.01.2008.a. 2175 krooni lapse kohta kuni S D ja D D täisealiseks saamiseni G K kasuks.

Käesolev kohtuotsus on viivitamata täidetav.

Menetluskulude jaotus

Jätta menetluskulud D D kanda.

Edasikaebamise kord

Kohtuotsuse peale on pooltel õigus edasi kaevata Tallinna Ringkonnakohtusse esitades apellatsioonkaebuse 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest, kuid mitte hiljem kui viie kuu möödumisel esimese astme kohtu otsuse avalikult teatavakstegemisest.

Esitatud asjaolud ja hageja nõue

31.10.2007 esitasid S D ja D D (laste esindaja G K) Harju Maakohtule maksekäsu kiirmenetluse avalduse D D vastu elatise nõudes. 30.11.2007 määrusega rahuldas kohus esitatud avalduse ja tegi maksettepaneku, mis edastati võlgnikule, kes esitas sellele tähtaegselt vastuväite. Kuna avaldaja ei avaldanud soovi vastuväite esitamise korral menetluse lõpetamiseks, jätkas kohus asja menetlemist hagimenetluses. 06.03.2008.a määrusega võttis Harju Maakohus S D ja D D (laste esindaja G K) hagiavalduse D D vastu elatise nõudes menetlusse.

Hagiavalduse kohaselt on poolte abielust (tl 42) sündinud 2 last – S D (tl 30) ja D D (tl 31). Poolte abielu lahutati . (tl 32-35), lapsed jäid elama hageja juurde. Kostja ei ole oma seadusest tulenevat laste ülalpidamiskohustust täitnud. Hageja enda sissetulekust ei piisa laste ülalpidamiseks, mistõttu on vajalik, et kostja hagejat laste ülalpidamisel toetaks. Hageja palub kostjalt hageja kasuks laste ülalpidamiseks välja mõista tagasiulatuvalt alates 01.11.2006.a. – 31.12.2006.a. 1500 krooni lapse kohta, 01.01.2007.a. – 31.12.2007.a. 1800 krooni lapse kohta ning alates 01.01.2008.a. 2175 krooni lapse kohta, kuid mitte vähem kui pool Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäära. Lisaks palub hageja jätta menetluskulud kostja kanda.

Kostja seisukoht

27.03.2008.a esitas kostja vastuse hagile, kus teatas, et tunnistab hagi osaliselt. Abielu jooksul ja pärast abielulahutust kostja täitis oma laste ülalpidamiskohustusi kuni maini 2005.a., kuid pärast seda viis hageja lapsed Eestist ära ja ei teatanud kostjale ei telefoninumbrit ega uut aadressi. Kostjal puudub võimalus lastega suhtlemiseks ja nende ülalpidamiseks. Samuti ei ole kostja nõus elatise summa suurusega. xxx.a. registreeris kostja abielu V I . Suvel sünnib nende ühine laps (tl 43). Kostja peab ülal pidama nii last kui abikaasat, kes jääb lapsehoolduspuhkusele. Kostja abikaasal on ka teine laps esimesest abielust (tl 45), keda kostja soovib lapsendada (tl 44). Kostja märgib, et kohe kui ta sai teada (2008.a. jaanuaris), kus ta lapsed elavad, hakkas ta tasuma elatist lähtuvalt oma materiaalsest seisundist – 1250 krooni kuus kummalegi lapsele (tl 46). Samuti märgib kostja, et tal on laenuleping Hansapangaga (tl 47-48) ning igakuised kulud korterile moodustavad 2000 krooni kuus (tl 49). Kostja andmetel on hageja varaline seisund parem kui kostjal. Kostja ei ole nõus elatise väljamõistmisega tagasiulatuvalt.

Kohtu põhjendused

Kohus, tutvunud asjas esitatud kirjalike tõenditega ja kuulanud ära hageja esindaja ning kostja, leiab, et hagi kuulub rahuldamisele.

Perekonnaseaduse (PKS) § 60 lg 1 kohaselt on vanem kohustatud ülal pidama oma alaealist last. PKS § 61 lg 1 sätestab, et kui vanem ei täida oma ülalpidamiskohustust, mõistab kohus teise vanema nõudel temalt välja elatise nõude esitanud vanema kasuks. Sama paragrahvi lg 2 kohaselt määratakse elatis lapsele kindlaks igakuise elatusrahana, lähtudes kummagi vanema varalisest seisundist ja lapse vajadusest. PKS § 61 lg 4 sätestab, et igakuine elatusraha ühele lapsele ei või olla väiksem kui pool Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäärast. Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäär alates 01.01.2006.a oli 3000 krooni, alates 01.01.2007.a. oli 3600 krooni ning alates 01.01.2008.a. on 4350 krooni. Seega kuni 2007.a. ei tohtinud ühele lapsele olla igakuine elatis väiksem kui 1500 krooni, kuni 2008.a. 1800 krooni ja kuni 2009.a. ei tohi igakuine elatis olla väiksem kui 2175 krooni.

Kostja on osalenud lapse ülalpidamisel, kuid mitte regulaarselt ja piisavas suuruses. Kohtule esitatud 25.03.2008.a. kontoväljavõttega on tõendatud, et kostja on maksnud elatist kahe kuu

eest 2500 krooni (tl 46). Nimetatu aga ei ole piisav võrreldes lapsele tehtavate kulutustega. Kohus leiab, et laps vajab ülalpidamist pidevalt ja seega on lapse huvides, et elatise maksmine oleks regulaarne, st igakuiselt ja piisav. Kostja ei ole oma ülalpidamiskohustust vajalikul määral täitnud, mistõttu on elatise väljamõistmine põhjendatud.

Kostja nõustub maksuma elatist kuus ühele lapsele 1250 krooni, mis on väiksem kui pool Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäärast. PKS § 61 lg 6 kohaselt kohus võib jätta elatise välja mõistmata või selle suurust vähendada alla seaduses nimetatud suuruse või elatise maksmise lõpetada, kui vanem, kellelt elatist nõutakse, on töövõimetu või kui lapsel on piisav sissetulek või ilmnevad muud kohtu poolt mõjuvaks tunnistatud põhjused. Kohtule esitatud tõenditest ei nähtu, et kostja oleks töövõimetu, mistõttu leiab kohus, et kostja on töövõimeline isik ja on seega suuteline tööd tegema. Ka ei nähtu kohtule esitatud tõenditest, et lastel endil oleks piisav sissetulek. Samuti ei leidnud kohus, et esineksid muud mõjuvad põhjused elatusraha alla seaduses nimetatud suuruse vähendamiseks. PKS § 61 lg 5 kohaselt võib kohus elatise suurust vähendada alla käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud suuruse, kui vanemal on teine laps, kes elatise väljamõistmisel selles suuruses osutuks varaliselt vähem kindlustatuks kui elatist saav laps. Kohtule esitatud tõenditest küll nähtub, et kostjal on tulemas veel üks laps, kuid arvestades asjaolu, et kostja ei ole oma sissetulekut tõendanud, ei loe kohus põhjendatuks elatise suurust vähendada alla käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud suuruse. Asjaolu, et kostjal on ka eluasemekulud seoses eluasemelaenuga, ei vabastada kostjat eelkõige oma laste ülalpidamise kohustusest ega saa olla aluseks elatise määramiseks väiksemas ulatuses. Kohus ei saa eelistada alaealiste laste elatise suuruse kindlaksmääramisel kostja teisi võlakohustusi, kuna selline eelistus ei tulene seadusest.

Elatise kuulub väljamõistmisele vastavalt PKS §-ile 70 lg-le 1 alates elatisehagi esitamisest. Sama paragrahvi lg 2 kohaselt võib kohus hageja nõudel mõista elatise välja tagasiulatuvalt kuni ühe aasta eest enne elatisehagi kohtule esitamist, kui kohustatud isik ei täitnud selle aja vältel ülalpidamiskohustust ning ei esinenud käesoleva seaduse § 61 6. lõikes nimetatud asjaolusid. Kohus leiab, et hageja nõue elatise väljamõistmiseks tagasiulatuvalt kuulub rahuldamisele, kuna kostja on täitnud selle aja vältel ülalpidamiskohustust üksnes kahel korral, samuti ei esinenud käesoleva seaduse § 61 6. lõikes nimetatud asjaolusid. Eeltoodust tulenevalt leiab kohus, et kostjalt tuleb välja mõista hageja kasuks laste ülalpidamiseks tagasiulatuvalt alates 01.11.2006.a. – 31.12.2006.a. 1500 krooni lapse kohta, 01.01.2007.a. – 31.12.2007.a. 1800 krooni lapse kohta ning alates 01.01.2008.a. 2175 krooni lapse kohta.

Kohus juhib tähelepanu, et tulumaksuseaduse § 12 lg 1 p 7 ja § 19 lg 1 kohaselt füüsiline isik (hageja), kes saab kohtuotsuse alusel PKS § 61 järgi elatist, maksab elatiselt tulumaksu. Seega on reaalselt kättesaadav elatise suurus tunduvalt väiksem.

Juhindudes TsMS § 468 lg 3 tunnistab kohus kohtuotsuse viivitamata täidetavaks hagejale hädavajalikus ulatuses. Eelnimetatu ei välista vabatahtlikku kohtuotsuse täitmist kostja poolt.

Menetluskulude jaotus

Juhindudes riigilõivuseaduse § 22 lg 1 p-st 2 ei tule riigilõivu käesolevas kohtuvaidluses pooltel elatise nõudelt tasuda. TsMS § 162 lg-te 1 ja 2 alusel kannab hagimenetluses menetluskulud, s.h kohtumenetluse tõttu tekkinud vajalikud kohtuvälised kulud, pool, kelle kahjuks otsus tehti. TsMS § 173 lg-te 1 ja 3 kohaselt esitab asja menetlenud kohus menetluskulude jaotuse menetlusosaliste vahel kohtuotsuses ning selles jaotuses näeb kohus

ette, millised menetluskulud keegi menetlusosalistest peab kandma. Vajaduse korral määrab kohus kindlaks menetluskulude proportsionaalse jaotuse menetlusosaliste vahel. Eeltoodu alusel määrab kohus antud asjas selliselt, et hageja menetluskulud tuleb kanda kostjal kui poolel, kelle kahjuks kohtuotsus tehti.

Kohus selgitab, et TsMS § 174 lg 1 järgi võib menetlusosaline nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude proportsionaalse jaotuse alusel 30 päeva jooksul, alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest. TsMS § 174 lg 2 kohaselt hüvitatava summa kindlakstegemise avaldus esitatakse asja menetlenud esimese astme kohtule. Avaldusele lisatakse menetluskulude nimekiri ning kulusid tõendavad dokumendid.

Lukiina Vismann
kohtunik